BEHOVSANALYSE
1. februar 2019

kea
KØBENHAVNS ERHVERVSAKADEMI

INDHOLD

02. Behovsanalyse

03. Målgruppe for uddannelsen og forventet aktivitet

BEHOVSANALYSE

AFSÆT FOR BEHOVSANALYSEN:

KEA har siden 2015 udbudt enkeltmoduler af AU i Sundhedspraksis på Bornholm i tæt samarbejde med Bornholms Regionskommune og FOA lokaliseret i Rønne efter ønske fra aftagere. De centrale aktører på Bornholm - Bornholms Regionskommune, Center for Ældre, og fagforeningen FOA - ser, at der et behov for et fuldt udbud af uddannelsen på Bornholm. Med denne ansøgning om dublering af KEAs uddannelsesudbud af akademiuddannelsen i sundhedspraksis ønskes en forankring af uddannelsen lokalt på Bornholm for at sikre et tilbud til de bornholmske social- og sundhedsassistenter, der ønsker at videreuddanne sig, som gør dem i stand til at varetage mere komplekse social- og sundhedsopgaver.

BEHOVET FOR ET UDBUD AF AU I SUNDHEDSPRAKSIS PÅ BORNHOLM

Der er generelt sket en udvikling, der indebærer, at social- og sundhedsassistenter i højere grad udfører sygeplejeopgaver, hvor de i højere grad får koordinerende funktioner i forhold til sammenhængende forløb – samarbejde mellem hospital, kommune og praktiserende læge. Udviklingen går imod et sundhedsvæsen hvor flere komplekse opgaver skal varetages i kommunerne, og det kalder på øgede kompetencer hos de faggrupper, som er beskæftiget i kommunerne bl.a. social- og sundhedsassistenter. Senest med regeringens sundhedsreform, hvor et af de første skridt er, at man vil skabe *flere og bedre sundhedstilbud tættere på borgerne*" ('Patienten først – nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder', januar 2019, s. 5).

Akademiuddannelsen i Sundhedspraksis har netop som formål at styrke de studerendes faglige identitet og kvalificere deres faglighed samt refleksioner i forhold til det øgede ansvar og mere komplekse opgaver de i de kommende år står overfor i deres praksis.

KEA har igennem de år, hvor enkeltmoduler er blevet udbudt på Bornholm, mødt et udtrykt ønske fra studerende og deres arbejdsgivere om en fast og lokal forankring af uddannelsen, da der er store omkostninger forbundet med rejsen mellem Bornholm og København. De studerende efterspørger ligeledes tryghed i at kunne følge og færdiggøre akademiuddannelsen i sundhedspraksis på Bornholm.

Da KEA i 2015 begyndte at udbyde enkeltmoduler i AU i Sundhedspraksis udtalte Centerchef for Center for Sundhed på Bornholm; "*Det er klart, at når man ligger i Østersøen og skal til at flytte medarbejdere til fx København er der en stor omkostning forbundet med det. Med den nye uddannelse kan vi spare både omkostninger og tid, og det har enorm betydning*" (http://www.teamb.tv2bornholm.dk/?newsID=93506).

Dette har stadig betydning, og behovet for kompetenceløft er stadig stigende:

*"Kommuner og regioner skal løfte kompetencerne med fokus på tidlig opsporing og koordinering samt understøttelse af komplekse patientforløb. I handlingsplanen for den ældre medicinske patient er der afsat 125 mio.kr. i perioden 2016-2018 til at medfinansiere styrkelse af kompetencerne af fx sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere. I den nationale demenshandlingsplan er der afsat 145 mio. kr. i 2016-2019 til kompetenceløft for medarbejdere i kommuner og regioner" ('*Sundhed hvor du er'. Sundheds- og Ældreministeriet. December 2017. s. 9).

Som Sundheds- og Ældreministeriet skriver i opfølgningen på udvalget om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, betyder specialiseringen på landets hospitaler, at udviklingen af stærke og nære sundhedstilbud til de borgere, der med fordel kan behandles i et mere trygt miljø hjemme eller tæt på, hvor de bor, er nødvendig. Hospitalerne tager sig af akutte og livstruede patienter, mens kommunerne og praktiserende læger skal tage sig af mindre syge uden for hospitalerne ('Sundhed hvor du

er', Sundheds- og Ældreministeriet. December 2017. S. 3). I regeringens sundhedsreform beskrives, at man vil understøtte, at kommunerne er fagligt rustede til at løfte flere sundhedsopgaver. Regeringen vil afsætte 6 mia. kr. i en Nærhedsfond til at styrke det nære sundhedsvæsen ekstraordinært ('Patienten først - nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder', januar 2019, s. 13). Nærhedsfonden skal skabe mulighed for at ansætte mere sundhedspersonale og styrke kompetencer i kommunerne og i almen praksis" (https://www.regeringen.dk/nyheder/sundhedsreform/naerhed-flere-patienter-skal-behandles-taettere-paa-hjemmet/ og 'Patienten først – nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder', Januar 2019, s. 8ff).

Herudover er det et fokus i reformen at give sundhedspersonalet nye muligheder for at bruge og udvikle deres faglige kompetencer og for at samarbejde i et mere sammenhængende sundhedsvæsen ('Patienten først- nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder', januar 2019, s. 15). Dette viser en klar udvikling i retning af endnu mere komplekse sundhedsopgaver for sundhedspersonalet i kommunerne samt stiller et krav til faglig udvikling og kompetenceløft hos sundhedspersonalet i både kommunerne og på hospitalerne. Akademiuddannelsen i sundhedspraksis understøtter de kompetencer, som det nye nære sundhedsvæsen allerede nu i høj grad fordrer af medarbejderne - i både kommuner og på hospitaler. I studieordningen for uddannelsen er der således beskrevet følgende læringsmål:

- *"Den studerende skal kunne anvende centrale metoder og teorier i relation til at arbejde kvalitets- og udviklingsorienteret i forhold til praksisnære problemstillinger inden for social- og sundhedsvæsenet, i en forståelse for områdets samfundsmæssige placering og forankring*
- *Den studerende skal kunne beskrive, vurdere og bearbejde praksisrelaterede problemstillinger med fokus på at opstille samt vælge handlemuligheder på et systematisk grundlag med inddragelse af centrale teoretiske perspektiver, samt på baggrund af disse opstille og vælge løsningsmuligheder*
- *Den studerende skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder til samarbejdspartnere og brugere*
- *Den studerende skal kunne håndtere udviklingssituationer inden for det praksisnære arbejde i social- og sundhedssektoren*
- *Den studerende skal kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang*
- *Den studerende skal udvikle egen praksis i forhold til at arbejde i social- og sundhedsvæsenet og handle med udgangspunkt i borgerens situation, muligheder og behov."*

(Studieordning for Akademiuddannelsen i Sundhedspraksis, gældende fra 1. januar 2018. s. 7).

I en opfølgning fra Sundheds- og Ældreministeriet udfoldes kompetence forventningerne yderligere for de nære sundhedstilbud:

"Hvis de nære sundhedstilbud skal kunne løfte den opgave, de står overfor, er vi nødt til at stille en række krav til kvalitet og sammenhæng, som vi ikke tidligere har stillet til den del af sundhedsvæsenet. Der er i dag for store forskelle på de tilbud, som borgerne får i det nære sundhedsvæsen. Vi ser eksempler på, at borgere oplever at blive kastebold mellem sygehus, kommune og almen praksis, fordi der mangler samarbejde og koordinering. Og vi ser tendenser til, at behandlingen af fx kroniske patienter i nogle tilfælde sker for ineffektivt og for langt fra borgernes hjem. " ('Sundhed hvor du er', Sundheds- og Ældreministeriet. december 2017. s. 3).

Dette peger på behovet for et kompetenceløft blandt sundhedspersonalet, herunder social- og sundhedsassistenter, i kommunerne.

I et visionsnotat udarbejdet på grundlag af interviewundersøgelse med social- og sundhedsassistenter, ledere og sygeplejerskekollegaer på Hvidovre hospital, Bispebjerg hospital, Bornholms hospital, Glostrup hospital samt Hillerød hospital, peges bl.a. på akademiuddannelse som efteruddannelse til udvikling af social- og sundhedsassistenters faglighed (Visionsnotat: Faglige kompetencer og visioner for Social- og sundhedsassistenter på de Kardiologiske afdelinger i Region Hovedstaden. FOA Region Hovedstaden. 2016. S.14). Visionsnotatet er konkret udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af social- og sundhedsassistenter fra de forskellige kardiologiske afdelinger i Region Hovedstaden i samarbejde med to konsulenter fra FOA, og omfatter således bl.a. Bornholms Hospital.

Akademiuddannelsen i sundhedspraksis kan sikre en kompetenceudvikling af de studerende, så de i højere grad kan varetage de komplekse opgaver, som er i både hospitalsverdenen og i kommunerne. Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen bygger på, at komplekse opgaver løses, så genindlæggelser undgås, og at kvaliteten af plejen skal være på et niveau der sikrer et trygt og kompetent omsorgsmiljø til gavn for borgeren.

KEA udbyder i dag uddannelsen i hovedstadsområdet, men på grund af de geografiske afstande er det nødvendigt at se på Bornholm som et særskilt uddannelsesområde, hvorfor KEA efter et ønske fra bl.a. Bornholms Regionskommune og FOA har udbudt nogle enkeltmoduler på Bornholm. Den søgte dublering af uddannelsen vil være medvirkende til at styrke mulighederne for efter- og videreuddannelse af social- og sundhedsassistenter på Bornholm. KEA har efterhånden etableret et velfungerende netværk blandt de centrale aftageraktører på Bornholm, herunder Bornholms Regionskommune og fagforeningen FOA som alle støtter op om et udbud af uddannelsen.

Den 8. oktober 2018 afholdt repræsentanter fra uddannelsen møder med Bornholms Regionskommune, Bornholms Hospital og FOA på Bornholm om behovet for et fuldt udbud af akademiuddannelsen i sundhedspraksis. Her tilkendegav Bornholms Regionskommune og FOA eksplicit, at der er et behov for et udbud af hele uddannelsen på Bornholm, idet den lokale forankring er nødvendig for både arbejdsgivere og de studerende.

I mail pr. 2. januar 2019 bekræftede Center for Ældre under Bornholms Regionskommune, som er den største arbejdsgiver for social- og sundhedsassistenter - og hjælpere på Bornholm, at det er en fordel, at deres medarbejdere kan tage uddannelsen på Bornholm både i forhold til tidsforbrug, udgifter til rejser og motivation hos medarbejderne. Center for Ældre har haft flere medarbejdere på moduler under akademiuddannelsen i sundhedspraksis på Bornholm. Senest har de haft medarbejdere, der har deltaget i efteråret 2018, og har også medarbejdere, som er tilmeldt til start i marts 2019. Herudover har medarbejdere fra Bornholms Hospital deltaget på et modul i efteråret 2018.

Sektorformand FOA Bornholm, Dorthe L. Pedersen, som er Sektorformand FOA Bornholm tilkendegiver i mail pr.23. september 2018;

”Behovet for at Akademiuddannelsen i Sundhedspraksis udbydes på Bornholm, er stadig stort. Uddannelsen giver deltagerne en større indsigt og handlekraft inden for den, til stadighed større kompleksitet der sker i sundhedssektoren. Sektorovergange og øget krav fra både borgere og fagpersoner gør at man med akademiuddannelsen er bedre rustet og opnår en større forståelse for samarbejdet og hvilke handlekompetencer man har”.

”Med akademiuddannelsen får man en styrket medarbejder tilbage til sit team med en større viden og mere nuanceret tilgang til de forskellige opgaver man stilles for i dagens sundhedssektor”.

Dette underbygges af de tilbagemeldinger, KEA har fået fra tidligere studerende, der peger på, at uddannelsen har løftet deres kompetencer, så de kan varetage nye opgavefunktioner. Et eksempel på tidligere studerendes nye opgavefunktioner, som følge af akademiuddannelsen i sundhedspraksis er, at en studerende er overgået til en funktion som demensvejleder. En anden tidligere studerende har stået for undervisningsforløb og implementeringsforløb i forbindelse med indføring af nye dokumentationssystemer i deres organisationer (FS III - Dokumentationsredskab). Andre har som følge af akademiuddannelsen kunne flytte over i mere koordinerende og undervisende funktioner, eksempelvis i forhold til implementering af triage på et plejecenter.

Ud over de nye opgavefunktioner ses også lønløft som en konsekvens af at have taget akademiuddannelsen i sundhedspraksis.

KEA er i dialog med Sundheds- og Sygeplejerskolen på Bornholm, der udbyder fuldtidsuddannelser til social- og sundhedsassistentuddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen. Sundheds- og Sygeplejerskolens efter- og videreuddannelsesaktiviteter for social- og sundhedsassistenter begrænser sig til AMU-forløb på Bornholm samt en diplomuddannelse inden for det sundhedsfaglige område, som primært er rettet mod sygeplejersker. Sundheds- og Sygeplejerskole udbyder således ikke efter- og videreuddannelse til social- og sundhedsassistenter. KEA vurderer derfor ikke, at de øvrige efter- og videreuddannelsestilbud, der udbydes på Bornholm er relevante for den primære målgruppe af social- og sundhedsassistenter. KEA er med sit udbud af enkelte moduler på akademiuddannelsen i sundhedspraksis eneste målrettede efter- og videreuddannelsestilbud til social- og sundhedsassistenter på Bornholm. Med udbuddet af akademiuddannelsen i sundhedspraksis vil de social- og sundhedsassistenter, der ønsker at efter- og videreuddanne sig, få en mulighed for dette på Bornholm samtidig med, at disse med tiden kan være potentielle studerende på Sundheds- og Sygeplejerskolens sundhedsfaglige diplomuddannelse. KEA ser gode muligheder i at styrke dialogen og på sigt etablere samarbejde med Sundheds- og Sygeplejerskolen med fokus på at styrke relationen mellem de to fagmiljøer.

En udbudsgodkendelse ventes ikke at få direkte konsekvenser for øvrige udbud af uddannelsen, idet målgruppen af potentielle ansøgere vil afgrænse sig til Bornholm. KEA er den eneste udbyder af uddannelsen i Region Hovedstaden, og andre uddannelsesinstitutioner vil således ikke påvirkes.

Dette understøttes af, at størstedelen af de hidtidige studerende på enkeltmodulerne på Bornholm ifølge KEAs optagsregistreringer er ansat i Bornholms Regionskommune, som er den primære arbejdsgiver for Social- og Sundhedsassistenter på Øen, og dermed er forankrede på Bornholm. Samtidig er ingen af de studerende, der følger AU i Sundhedspraksis i Københavnsområdet, ansat på Bornholm, hvilket ligeledes indikerer, at forhold som omkostninger i tid og rejser, som både arbejdsgivere og studerende nævner som begrænsende for muligheden for at tage uddannelsen AU i sundhedspraksis i hovedstadsområdet, afholder mulige studerende på Bornholm fra at tage uddannelsen i København. Da udbuddet af enkeltmoduler startede i 2015 udtalte faglig sekretær hos FOA Bornholm, Birthe Runekjær, at ”*det er en stor lettelse for deltagerne, at de ikke skal rejse frem og tilbage de dage, hvor de skal på uddannelse. Det slider nemlig ekstra både på kræfterne og på familielivet. Desuden betyder et tæt netværk meget - både i læringen og i hverdagen, hvor det gør det lettere at bruge hinanden til sparring”* (http://www.teamb.tv2bornholm.dk/?newsID=93506).

Akademiuddannelsen i sundhedspraksis vil blive tilknyttet det faglige miljø for den nuværende akademiuddannelse i sundhedspraksis i København, herigennem sikres videngrundlaget for uddannelsen. Undervisningen varetages primært af en underviser, der i dag underviser på uddannelsen i København, men som er bosat på Bornholm. Underviseren har et godt netværk på Bornholm og er ansat i en

fysioterapi, og er uddannet professionsbachelor i ernæring og sundhed med speciale i sundhed og forandring og Cand. Mag. i læring og forandring (i daglig tale Forandringsagent) med speciale i livsstilsændring gennem lærings- og forandringsteori.

Evalueringerne for de moduler på AU i sundhedspraksis, som KEA udbyder på Bornholm, er meget positive, hvad angår undervisning og trivsel. Samlet set vurderer de studerende i 2017 det samlede udbytte af uddannelsen til 83 indekspoint (på en skala fra 1 til 100), og at det faglige niveau i undervisningen er særdeles højt (indekspoint 90). Også her spiller den geografiske placering ind. En af de studerende som har deltaget på modulet "Tværfaglig Indsats" skriver; "*at have undervisningen på Bornholm er godt er super godt. Vi sparer tiden til rejse og ekstra overnatning*" i evalueringen (KEAs Brugertilfredshedsundersøgelse 2017). En anden studerende på AU i Sundhedspraksis på Bornholm nævner i sin evaluering til spørgsmålet: "Hvilke årsager ligger til grund for, at du ikke planlægger at tage flere fagmoduler på Københavns Erhvervsakademi?", at hun har tænkt sig at tage de moduler på Bornholm, som hun kan, men ikke vil tage dem i København (KEAs Brugertilfredshedsundersøgelse 2015).

I KEAs Brugertilfredshedsundersøgelse fra 2015 beskriver en studerende; "*Jeg synes, det ville være vigtig for Bornholms social-og sundhedsassistenter, at der blev afholdt flere moduler på øen. Det vil helt sikkert højne det faglige niveau på arbejdspladserne*".

Ligeledes efterspørger en studerende mulighed for deltagelse i undervisning i projektskrivning ønskes på Bornholm.

MÅLGRUPPEN FOR UDDANNELSEN OG FORVENTET AKTIVITTET

Målgruppen for uddannelsen er primært social- og sundhedsassistenter. På Bornholm var der ifølge kommunernes og regioners løndatakontor i oktober 2018 i alt 482 ansatte social- og sundhedsassistenter.

Antal ansatte - oktober 2018			
Stilling	**Kommune/region**	**Fuldtidsstillinger**	**Antal personer**
Pædagogiske assistenter	400 Bornholm	80,7	106
Social- og sundhedsassistenter	**400 Bornholm**	**395,4**	**482**
Social- og sundhedshjælpere	400 Bornholm	284,2	357

(https://krl.dk/#/sirka).

Der er sket en stigning i antallet af ansatte social- og sundhedsassistenter på Bornholm de seneste 10 år. Siden 2007 er antallet af ansatte personer i en stilling som social- og sundhedsassistent steget med ca. 66 % - en stigning på i alt 192 personer (https://krl.dk/#/sirka). Der er således en stigende målgruppe for denne akademiuddannelse. Hertil kommer, at der i de seneste 6 år i gennemsnit er uddannet ca. 72 social- og sundhedsassistenter på Bornholm.

	Fuldførte						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Social- og sundhedsuddannelsen (eud), hovedforløb, Bornholm	66	64	75	75	79	72	431

(http://statweb.uni-c.dk/databanken/uvmDataWeb/ReportsForCategory.aspx?category=EAK)

På uddannelsen optages primært studerende med en social- og sundhedsassistentuddannelse, dog kan pædagogiske assistenter og social- og sundhedshjælpere også optages. Det potentielle optagsgrundlag for akademiuddannelsen er dermed relativt stort.

De studerende, KEA hidtil har optaget, har typisk arbejdet i faget i 10-15 år, når de påbegynder i akademiuddannelse i sundhedspraksis. På den baggrund er der tale om et forventet beskedent, men stabilt optagsgrundlag på Bornholm i årene, der kommer. Det forventes, at aktiviteten årligt vil have et omfang på 4 årselever (2 moduler på 10 ECTS med 12 deltagere, hvilket vil sige 24 studerende pr år) de næste tre år. Det forventes, at uddannelsen vil starte op i en 2-3-årig kadence. Der vil forsat oprettes ét modul ad gangen.

KEA ønsker med denne ansøgning at styrke muligheden for faglig relevant efter- og videreuddannelse for ansatte inden for social- og sundhedsområdet på Bornholm, der på grund af den geografiske placering har vanskeligt ved at drage nytte af KEAs nuværende udbud forankret i hovedstadsområdet. Denne ansøgning skal derfor ses som et bidrag til at udbyde relevant efteruddannelse til det primære sundhedsvæsen også på Bornholm og dermed til uddannelsesdækningen i hele regionen.